Yargıtay Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 8.2.1983 Sayı : 17953)

Kanun No.
2797

Kabul tarihi :
4 . 2 . 1983

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

Yargıtay

MADDE 1. — Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adlî yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii olup, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile bu Kanun ve diğer kanunların hükümlerine göre görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.

Kuruluş

MADDE 2. — Yargıtay; Birinci Başkanlık, daireler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, bürolar ve idarî birimlerden oluşur.

Karar organları

MADDE 3. — Yargıtayın karar organları şunlardır :

1. Daireler,
2. Hukuk Genel Kurulu,
3. Ceza Genel Kurulu,
4. Büyük Genel Kurul,
5. Başkanlar Kurulları,
6. Birinci Başkanlık Kurulu,
7. Yüksek Disiplin Kurulu,
8. Yönetim Kurulu.

Birinci Başkanlık

MADDE 4. — Birinci Başkanlık; Birinci Başkan ve başkanvekilleriyle Genel Sekreterden oluşur.

Daireler

MADDE 5. — Yargıtayda onbeş hukuk, dokuz ceza dairesi ve her dairede bir daire başkanı ile yeteri kadar üye bulunur.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

MADDE 6. — Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı; Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcıvekili, Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı ile Cumhuriyet Başsavcı yardımcılarından oluşur.

Hukuk ve Ceza Genel Kurulları

MADDE 7. — Hukuk Genel Kurulu, hukuk dairelerinin başkan ve üyelerinden; Ceza Genel Kurulu, ceza dairelerinin başkan ve üyelerinden oluşur.

Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının içtihadı birleştirme toplantılarında; bu kurullara bağlı dairelerin her birinin mevcudu beş itibar edilerek toplamının en az üçte ikisi kadar üyenin, diğer toplantılarında, işi görüşme konusu olan daireden beşten fazla üyenin katılması koşuluyla bu kurullara bağlı daire sayısının en az iki katı üyenin bulunması zorunludur.

Toplantılarda daire başkanlarının en az yarısından fazlasının ve başkanlarının katıldığı dairelerden bir, katılmadığı dairelerden iki üyenin bulunması zorunludur.

Ceza Genel Kurulunun içtihadı birleştirme toplantılarına ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili de katılır.

İtiraz ettiği konularda görüşünü açıklamak, müzakere ve oya katılmamak koşuluyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili Ceza Genel Kuruluna bizzat katılabilir.

Hukuk ve Ceza Genel Kurullarındaki Başkanlar yeter sayısı, başkanların izinli veya özürlü olması halinde aynı dairenin kıdemli üyesi ile doldurulur.

Birinci Başkanın başkanlık etmediği veya bulunmadığı zamanlarda Hukuk Genel Kuruluna hukuk dairelerinden, Ceza Genel Kuruluna ise ceza dairelerinden seçilmiş olan başkanvekili başkanlık eder.

Birinci Başkanla belli kurulda onun yerini tutacak olan Birinci Başkanvekilinin bulunmaması halinde, diğer birinci başkanvekili, onun da bulunmaması halinde o toplantıya katılmış olan daire başkanlarından en kıdemlisi başkanlık görevini yapar.

İcra ve İflas Kanunundaki ceza hükümlerinin uygulanmasına ilişkin daire kararlarının Ceza Genel Kurulunda incelenmesi sırasında ilgili dairenin başkan ve en az bir üyesi de Ceza Genel Kuruluna katılır.

Ceza Genel Kurulunun ilk derece mahkemesi olarak görev yapması halinde kurul, asgarî toplanma nisabıyla toplanır ve karar verir. Bu şekilde Ceza Genel Kurulunun verdiği kararların yeniden incelenmesi halinde ise Kurul, hukukî engeli olmayan Yargıtay Ceza Dairelerinin diğer başkanları ile her daireden en az ikişer üyenin katılmasıyla oluşur, evrak üzerinde inceleme yapar ve kesin olarak meseleyi karara bağlar. Başkanların katılamadığı durumlarda başkanın yerine katılmaya engeli olmayan en kıdemli üye kurula katılır.

Yargıtay Büyük Genel Kurulu

MADDE 8. — Yargıtay Büyük Genel Kurulu; Birinci Başkan, birinci başkanvekilleri, daire başkanları, üyeler ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinden oluşur.

Yargıtay Büyük Genel Kurulu, dairelerden her birinin mevcudu beş itibar edilerek toplamının en az üçte ikisi ile toplanır. Şu kadar ki, Ceza Genel Kuruluna katılması zorunlu üye sayısının üçte ikisi kadar ceza dairesi üyesi ile hukuk ve ceza daireleri başkanlarının en az yarısından fazlasının toplantıda hazır bulunması şarttır.

Başkanlar yeter sayısı, diğer başkanlarla doldurulmak mümkün oldukça en kıdemli üye ile doldurulamaz.

Başkanlar Kurulları

MADDE 9. — Yargıtayda;

1. Birinci Başkan ile birinci başkanvekillerinden ve daire başkanlarından oluşan Başkanlar Kurulu,

2. Birinci Başkan ile hukuk dairelerinden seçilen Birinci Başkanvekili ve hukuk daireleri başkanlarından oluşan Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulu,

3. Birinci Başkan ile ceza dairelerinden seçilen Birinci Başkanvekili ve ceza daireleri başkanlarından oluşan Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu,

Bulunur.

Birinci Başkanın bulunmadığı hallerde Başkanlar Kurulunun başkanlık görevi, birinci başkanvekillerinden kıdemlisi, bulunmaması halinde diğer başkanvekili, onun da bulunmaması halinde ise kurula katılan daire başkanlarından kıdemli olanı tarafından yerine getirilir.

Hukuk ve Ceza daireleri Başkanlar Kurullarında Birinci Başkanın bulunmadığı hallerde; Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna hukuk dairelerinden seçilen Birinci Başkanvekili; Ceza Daireleri Başkanlar Kuruluna ceza dairelerinden seçilen Birinci Başkanvekili başkanlık yapar. İlgili birinci başkanvekilinin bulunmaması halinde diğer başkanvekili, onun da bulunmaması halinde en kıdemli daire başkanı başkanlık görevini yerine getirir.

Başkanlar kendileriyle ilgili konuların görüşülmesinde, Başkanlar Kuruluna katılamazlar.

Daire başkanlarının özürleri halinde, dairenin kıdemli üyesi, Başkanlar Kurulu ile Hukuk ve Ceza Başkanlar Kuruluna katılırlar.

Birinci Başkanlık Kurulu

MADDE 10. — Birinci Başkanlık Kurulu; Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığında dördü daire başkanı, dördü Yargıtay üyesi olmak üzere sekiz asıl ve ikisi daire başkanı ve ikisi Yargıtay üyesi olmak üzere dört yedek üyeden oluşur.

Yüksek Disiplin Kurulu

MADDE 11. — Yüksek Disiplin Kurulu; Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekillerinden kıdemli olanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile altı hukuk ve üç ceza dairesi başkanları ve başkanlarının katılmadığı dairelerin beş üyesinden oluşur.

Yüksek Disiplin Kurulunda ayrıca, Kurula asıl üye olarak katılmayan daire başkanları ile bunların dışındaki dairelerin birer üyesi yedek üye olarak bulunur.

Yönetim Kurulu

MADDE 12. — Yönetim Kurulu; Yargıtay Birinci Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Genel Sekreter ile Başkanlar Kurulu tarafından iki yıl için seçilen bir asıl ve bir yedek daire başkanı, üç asıl ve iki yedek Yargıtay üyesinden oluşur.

İKİNCİ BÖLÜM

Yargıtay Daire ve Kurullarının Görevleri

Yargıtayın görevleri

MADDE 13. — Yargıtayın görevleri şunlardır :

1. Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümleri ilk ve son merci olarak inceleyip karara bağlamak,

2. Yargıtay Başkan ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili ve özel kanunlarında belirtilen kimseler aleyhindeki görevden doğan tazminat davalarına ve bunların kişisel suçlarına ait ceza davalarına ve kanunlarda gösterilen diğer davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakmak,

3. Kanunlarla verilen diğer işleri görmek.

Dairelerin görevleri

MADDE 14. — Özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde,

1. Hukuk dairelerinden :

Birinci Hukuk Dairesi : Taşınmaz mallara ilişkin mülkiyet hakkına veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar hakkında Hazinenin açtığı davalara ait asliye mahkemelerinden verilen İkinci, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Onikinci ve Ondördüncü Hukuk Dairelerinin görevleri dışında kalan hüküm ve kararları,

İkinci Hukuk Dairesi: Türk Kanunu Medenisinin birinci, ikinci ve üçüncü kitapları ve özel kanunlarla düzenlenmiş olan şahıs, aile ve miras hukukuna ilişkin davalarla, meslek kuruluşları ve bu kuruluşlarla üyeleri arasında çıkan ve kuruluş kanunlarına göre dernekler hukuku hükümlerinin uygulanmasını gerektiren davalara ve 274 sayılı Sendikalar Kanununda yer alan işçi ve işveren sendikaları, federasyon ve konfederasyonları genel kurullarının toplantıya çağrılması ve kayyım tayinine, çağrı heyeti teşkiline ve genel kurulların verdiği kararların iptaline ilişkin olarak asliye ve sulh mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları,

Üçüncü Hukuk Dairesi: Sulh mahkemelerinden verilip de İkinci, Beşinci, Altıncı, Sekizinci, Onbirinci, Onikinci, Ondördüncü ve Onbeşinci Hukuk Dairelerinin görevleri dışında kalan hüküm ve kararlarla, nişan bozmadan doğan hediyelerin geri alınması ve tazminat davalarına ve kaynaklara, özel ve genel sulara ilişkin hüküm ve kararlarla, sulh ve asliye mahkemelerinden verilen işgal tazminatı ile ilgili hertürlü hüküm ve kararları,

Dördüncü Hukuk Dairesi: Asliye mahkemelerince verilen haksız eylemden, genel ve özel kanunlardan doğan ve diğer hukuk dairelerinin görevi dışında kalan hüküm ve kararlarla, hâkim reddi ve Ondördüncü Hukuk Dairesinin görevi dışında kalan yargı yeri belirtilmesi işlerini,

Beşinci Hukuk Dairesi: Her türlü kamulaştırma kanunları ile 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa ilişkin uyuşmazlıklar ve kamulaştırılmaksızın elkoymadan doğan bütün uyuşmazlıklar ve bu uyuşmazlıklar nedeniyle sulh ve asliye mahkemelerinden verilen tazminat kararlarıyla yürürlükten kaldırılmış olan 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunundan doğan uyuşmazlıklarla ilgili hüküm ve kararları,

Altıncı Hukuk Dairesi: Vakfa ilişkin hüküm ve kararlarla asliye ve sulh mahkemelerinden verilip de şuf'a, iştira ve vefa haklarına, paydaşlar veya mirasçılar arasında taşınır ve taşınmaz malların taksimi ve şüyuunun giderilmesi davalarına, asliye ve sulh ve ticaret mahkemelerinden verilip de kira bağıtından doğan tahliye davalarına, tahliye davası ile birlikte görülen kira karşılığı ve tazminat davalarına, nüfus kütüğü ve yaş kayıtlarının düzeltilmesi, öz ve soyadının değiştirilmesi davalarına ilişkin hüküm ve kararları,

Yedinci Hukuk Dairesi: 766 sayılı Tapulama Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca kurulan topulama mahkemeleri tarafından verilen hüküm ve kararları,

Sekizinci Hukuk Dairesi: Zilyetliğe dayanılarak taşınmaz malların ayn'ı hakkında açılan davalara ilişkin asliye ve sulh mahkemelerince verilen hüküm ve kararlarla taşınmaz malların iktisabı, zamanaşımıyla tesciline ilişkin olarak verilip de Ondördüncü Hukuk Dairesinin görevi dışında kalan hüküm ve kararları,

Dokuzuncu Hukuk Dairesi: 1475 sayılı İş Kanunu, 274 sayılı Sendikalar Kanunu, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu, 212 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştırılanlar Arasındaki İlişkileri Düzenleyen Kanunla, Deniz İş Kanunundan doğan uyuşmazlıklara değinen ve Onuncu Hukuk Dairesinin görevi dışında kalan ve iş mahkemelerinden verilmiş olan hüküm ve kararları,

Onuncu Hukuk Dairesi: 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunundan doğan uyuşmazlıklara ilişkin olarak iş mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları,

Onbirinci Hukuk Dairesi: Türk Ticaret Kanunu ile bu Kanunun diğer kanunlarda yer almasına rağmen ticarî hüküm saydığı kuralların uygulanmasından doğan ve ticarî dava sayılan uyuşmazlıklara ilişkin olarak asliye ve sulh mahkemelerinden verilen ve Üçüncü, Dördüncü, Onikinci, Onüçüncü ve Onbeşinci Hukuk Dairelerinin görevleri dışında kalan hüküm ve kararları,

Onikinci Hukuk Dairesi: İcra ve İflas Kanununun uygulanmasından doğan itiraz ve şikâyetler dolayısıyla icra tetkik mercilerinden verilen, Onüçüncü ve Onbeşinci Hukuk Dairelerinin görevleri dışında kalan hüküm ve kararları, şüyuun satış suretiyle giderilmesine ilişkin işlemlere karşı yöneltilecek itiraz ve şikâyetler sonunda sulh mahkemelerinden verilen kararları, mahkemelerden verilmiş iflas ve konkordatoya ilişkin hüküm ve kararları, İcra ve İflas Kanununun 142, 151, 235 inci maddelerine ilişkin davalar ve şikâyetler sonunda verilen hüküm ve kararları, icra tetkik mercilerinden 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 99 uncu maddesine göre verilen ihalenin feshine dair kararlar ile aynı Kanunun 60 ıncı maddesine göre verilen ceza kararlarını, özel kanunların görevlendirmesi nedeniyle icra tetkik mercilerinden İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca verilen ve diğer dairelerin görevleri dışında kalan hüküm ve kararları,

Onüçüncü Hukuk Dairesi: Haksız iktisaptan ve geçerli olup olmadığına bakılmaksızın Borçlar Kanununun ikinci kısmında düzenlenmiş olan sözleşmelerle, özel kanunlara göre yapılan sözleşmelerden doğan ve Onbirinci ve Onbeşinci Hukuk Dairelerinin görevleri dışında kalan ve asliye mahkemelerinden verilen kararlar ile alacağın temliki ve borcun nakli işlemlerinden doğan her türlü davalara ilişkin olarak asliye mahkemelerinden verilen ve Onbirinci Hukuk Dairesinin görevi dışında kalan hüküm ve kararları,

Ondördüncü Hukuk Dairesi: Taşınmaz mallara ilişkin mülkiyet hakkına veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar hakkında Hazinenin açtığı davalara ait sulh mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlarla mülkiyetin gayri aynî haklara ilişkin olup da asliye ve sulh mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlara, kamu mallarından mera, yaylak, kışlak davalarına ve şahsî haklara dayanan taşınmaz ile ilgili da-

valara ilişkin olup da asliye ve sulh mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlarla ferman ve hüccet gibi tasarruf belgelerinin sahteliği nedeniyle açılan iptal davaları ile ilgili hüküm ve kararları ve 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanununun 27 nci maddesinde yazılı ve 5572 sayılı Kanuna dayanılarak görevlendirilen asliye mahkemelerince verilen hüküm ve kararları, ayrıca şahıslarla orman idaresi arasında açılan itiraz, iptal ve el atmanın önlenmesi ile ilgili olarak sulh ve asliye mahkemelerinden verilen davalara ilişkin hüküm ve kararlarla 5520 sayılı Kanuna göre açılan tapuda sınır ve yüzölçümü ve tapuda isim ve soyadı düzeltilmesine ilişkin hüküm ve kararları, taşınmaz mallar hukukuna ilişkin davalarda yargı yerinin belli edilmesi işlerini,

Onbeşinci Hukuk Dairesi: İşin niteliğine ve tarafların sıfatına bakılmaksızın bütün istisna sözleşmelerinden ve okutma ve yetiştirme giderleri ile ilgili olarak kanundan veya sözleşmeden doğan her türlü davalar hakkında sulh ve asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlarla icra tetkik mercilerinden genel hükümler çerçevesinde verilen istihkak, İcra ve İflas Kanununun 277 - 280 inci maddeleri hükümlerine değinen iptal davalarına ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanundan doğan ve Onikinci Hukuk Dairesinin görevi dışında kalan sulh ve asliye mahkemelerinden verilen her türlü hüküm ve kararları,

İnceler ve karara bağlar.

Hukuk Dairelerinin görevlerini tayinde mahkeme kararında belirtilen hukukî tavsif asıldır.

Bir davadaki uyuşmazlık konusu, taraflar arasındaki hukukî ilişkinin aslına değil de bu ilişkiden doğan diğer isteklerle ilgili ise, temyiz incelemesi asıl hukukî ilişkiye ait hüküm ve kararları incelemekle görevli dairece yapılır.

Bir davada birkaç hukuk dairesinin görevine giren uyuşmazlık söz konusu ise, temyiz incelemesi uyuşmazlığı doğuran asıl hukukî ilişkiye ait hüküm ve kararları inceleyen dairece yapılır.

Bir davada uyuşmazlık konusu hukukî ilişki birkaç dairenin görev alanına giren karma sözleşmeye yahut birden ziyade sözleşme türüne ayrı ayrı dayanıyorsa temyiz incelemesi bunlardan Borçlar Kanunundaki özel sözleşme türüne ilişkin davalara ait hüküm ve kararları incelemekle görevli dairece yapılır.

Bir sözleşme ile ilgili alacak ve tazminat davalarının temyiz incelemesini yapmakla görevli daire, bu sözleşme türüne ilişkin tespit davalarının temyiz incelemesini de yapmakla görevlidir.

Bir dava dosyasının incelenerek eksikliklerinin giderilmesinden sonra geri çevrilmesi için mahalline gönderilmesi veya duruşmasının yapılmış olması o dosyanın görevli daireye gönderilmesine engel teşkil etmez.

İl mahkemelerinde görülen ve hâkimlerin mesuliyetine ilişkin bulunan tazminat davalarında verilen hüküm ve kararların temyiz incelemesi, esas davaya ait hükmü incelemekle görevli Yargıtay Dairesince yapılır. Bu kural, hakemlerce verilen kararların ve hakemlere ilişkin her türlü işlerle ilgili hüküm ve kararların incelenmesinde de aynen uygulanır. Ebniye Kanunu, 2510 sayılı İskân Kanunu ve yürürlükten kaldırılmış 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu gibi kanunlardan doğan ve ayın davası açılması imkânı bulunmayan durumlarda açılan tazminat davaları ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 186 ncı maddesi hükmünden yararlanılmak suretiyle tazminata dönüştürülen davalara ilişkin olarak verilen hüküm ve kararların temyiz incelemesi ayın uyuşmazlığını inceleyecek dairece yapılır.

2. Ceza dairelerinden :

Birinci Ceza Dairesi : Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Dokuzuncu Babında yer alan ölüm, ağır hapis ve on seneden fazla hapis ve kamu hizmetlerinden daimî olarak yasaklılık cezalarını gerektiren ve diğer dairelerin görevlerine girmeyen cürümlere ait hüküm ve kararları,

İkinci Ceza Dairesi : Sulh Ceza Mahkemelerinden Türk Ceza Kanununa göre verilen ve diğer dairelerin görevlerine girmeyen suçlara ait hüküm ve kararları,

Üçüncü Ceza Dairesi : Orman Kanunu gereğince açılmış ceza davaları sonunda verilen hüküm ve kararları ve ammenin emniyeti için dava nakli ve Ceza Kanununun Mevkii Meriyete Vaz'ına Müteallik Kanunun 36 ncı maddesinde yazılı ve Yargıtaya verilmiş yargı yeri belirtme konularını,

Dördüncü Ceza Dairesi : Türk Ceza Kanununun 456 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına giren cürümlerden dolayı verilen hüküm ve kararlarla diğer ceza dairelerinin görevleri dışında kalan hüküm ve kararları,

Beşinci Ceza Dairesi : Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Üçüncü Babının birinci, ikinci ve üçüncü fasıllarında ve aynı Kanunun 403 ila 410 uncu maddelerinde ve sekizinci babında yazılı suçlara ilişkin hüküm ve kararları,

Altıncı Ceza Dairesi : Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının altıncı babının üçüncü ve dördüncü fasıllarında ve onuncu babı ile 5917 sayılı Kanunda yazılı hususlara ait hüküm ve kararları,

Yedinci Ceza Dairesi : Memurların kaçakçılık hükümlerine göre cezalandırılan veya cezası artırılan suçlarına ilişkin hüküm ve kararlarla özel kanunlarda yazılı olup da diğer dairelerin görevlerine girmeyen suçlara ilişkin hüküm ve kararları,

Sekizinci Ceza Dairesi : Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının altıncı babında yazılı olup da Altıncı Ceza Dairesinin görevine giren suçlar ayrık olmak üzere aynı kitabın iki, üç, dört, altı ve yedinci bablarında yer alan ağır cezalı cürümler ile beşinci babtaki suçlar, Türk Ceza Kanununun 179, 468, 470 ve 473 üncü maddelerinde yazılı suçlarla 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkında Kanun, 6187 sayılı Vicdan ve Toplanma Hürriyetinin Korunması Hakkında Kanun, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve Askerî Ceza Kanununun 131 inci maddesi ile sevk edilen ateşli silahlarla ilgili suçlara ilişkin hüküm ve kararları,

Dokuzuncu Ceza Dairesi : Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının birinci babında yazılı suçlar, aynı Kanunun 383 ve 389 uncu maddelerine giren suçlara 455 ve 459, 536 ve 537 nci maddelerine giren suçlarla 1475 sayılı İş Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 274 sayılı Sendikalar Kanunu, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu, 1630 sayılı Dernekler Kanunu, 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 1710 sayılı Eski Eserler Kanununa giren suçlara ilişkin hüküm ve kararları,

İnceler ve karara bağlar.

466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkındaki Kanuna göre verilen kararlar, esas konuları itibariyle hangi ceza dairesinin görevine giriyorsa o ceza dairesinde incelenir ve karara bağlanır.

Yargılama görevi özel kanunlarınca Yargıtaya verilen kişilerin davaları fiilin niteliğine göre benzeri fiillere ilişkin hüküm ve kararların inceleme yeri olan daireye ve bu dairelerden çıkacak kararların temyiz yolu ile incelenmesi de Ceza Genel Kuruluna aittir.

Hüküm veren dairenin, Ceza Genel Kurulu kararına uymayarak kendi kararında direnmesi halinde Ceza Genel Kurulunca verilecek ikinci karar kesin olup, ilgili dairece uyulması zorunludur.

Ceza dairelerinin görevlerinin tayininde, davadaki tavsif esas alınır.

Muhtelif suçlara ait davalarda en ağırını incelemeye yetkili daire görevlidir. Temyizi halinde bunlardan sadece temyiz isteğine konu olanlar nazara alınır.

Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının Görevleri

MADDE 15. — Hukuk ve ceza genel kurullarının görevleri şunlardır :

1. Yargıtay dairelerinin bozma kararlarına karşı mahkemelerce verilen direnme kararlarını inceleyerek karar vermek,

2. a) Hukuk daireleri arasında veya ceza daireleri arasında içtihat uyuşmazlıkları bulunursa,

b) Yargıtay dairelerinden biri; yerleşmiş içtihadından dönmek isterse, benzer olaylarda birbirine uymayan kararlar vermiş bulunursa,

Bunları içtihatların birleştirilmesi yoluyla kesin olarak karara bağlamak,

3. Yargıtay Başkan ve üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili ile yargılama görevi özel kanunlarınca Yargıtay genel kurullarına verilen kişilere ait davaları ilk mahkeme olarak görmek ve hükme bağlamak ve ilk mahkeme olarak özel dairelerce verilen hüküm ve kararların temyiz ve itiraz yoluyla incelenmesini yapmak,

4. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hukuk ve ceza genel kurullarına katılmak zorunda olan başkan ve üyelerin belirlenmesine ilişkin esaslar, görüşmelerin gündemi, yönetimi, çalışma gün ve saatleri, oylama ve karar, ön sorun ve öncelikle karara bağlanacak hususlar, kararın çıkmış sayılması, kanun hükümleri çerçevesinde Yargıtay İç Yönetmeliği ile düzenlenir.

Yargıtay Büyük Genel Kurulunun Görevleri

MADDE 16. — Yargıtay Büyük Genel Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Birinci Başkanı, birinci başkanvekillerini, daire başkanlarını ve bu Kanunda gösterilen kurulların üyelerini seçmek,

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili adaylarını belirlemek,

3. Özel kanunların Yargıtay üyelerinin katılmasını öngördüğü kurullara üye seçmek veya üye adayı belirlemek,

4. Yargıtay İç Yönetmeliğini yapmak ve gerektiğinde değiştirmek,

5. Hukuk Genel Kurulunun benzer olaylarda birbirine aykırı biçimde verdiği kararları ile Ceza Genel Kurulunun yine benzer olaylarda birbirine aykırı olarak verdiği kararları veya Hukuk Genel Kurulu ile Ceza Genel Kurulu; Hukuk Genel Kurulu ile bir hukuk dairesi; Hukuk Genel Kurulu ile bir ceza dairesi veya Ceza Genel Kurulu ile bir ceza dairesi; Ceza Genel Kurulu ile bir hukuk dairesi veya bir hukuk dairesi ile bir ceza dairesi arasındaki içtihat uyuşmazlıklarını gidermek ve içtihatları birleştirmek,

6. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Yargıtay Büyük Genel Kurulu görevlerinin yapılmasında, içinden seçtiği bir komisyona hazırlık çalışması yaptırabilir.

Yargıtay Büyük Genel Kurulunun kararları kesin olup, bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz.

Başkanlar Kurullarının Görevleri

MADDE 17. — Başkanlar kurullarının görevleri şunlardır :

1. Başkanlar Kurulunun Görevleri :

a) Hukuk ve ceza daireleri arasında meydana gelen görev ve iş bölümü uyuşmazlıklarını kesin karara bağlamak, fiilî veya hukukî imkânsızlık sebebiyle bir dairenin görevine giren işe bakamaması halinde bir başka daireyi görevlendirmek,

b) Dairelerden birinin yıl içinde gelen işleri normal çalışma ile karşılanamayacak oranda artmış ve daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmiş ise takvim yılı başında toplanıp bir kısım işleri başka daireye vermek,

c) İçtihadı birleştirme görüşmelerine ve kararlarının alınmasına ilişkin olarak ilke kararları almak,

d) Birinci Başkanlık Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu ile Yönetim Kurulu kararlarına karşı yapılan itirazları kesin olarak karara bağlamak. Bu itirazların incelenmesinde karara katılan kurul üyesi daire başkanları, Kurula katılamaz ve eksiklikler o dairenin kıdemli üyeleriyle tamamlanır,

e) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

2. Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun görevi :

Hukuk daireleri arasında meydana gelen görev ve işbölümü uyuşmazlıklarını karara bağlamaktır.

3. Ceza Daireleri Başkanlar Kurulunun görevi :

Ceza daireleri arasında meydana gelen görev ve işbölümü uyuşmazlıklarını karara bağlamaktır.

Oylamanın şekli, ilgili kurullarca belirlenir. Ancak bu maddenin (1/b) ve (1/d) bentlerinde öngörülen hususlara ilişkin oylama gizli yapılır.

Başkanlar kurullarının itiraz üzerine veya doğrudan doğruya verdikleri bütün kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz.

Birinci Başkanlık Kurulunun Görevleri

MADDE 18. — Birinci Başkanlık Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Yeni gelen üyelerin yerlerini, dairelerin iş durumu ve ihtiyaçları göz önünde tutarak belli etmek,

2. Zorunlu hallerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini değiştirmek,

3. Yargıtay tetkik hâkimlerinin çalışacakları daireleri, kurulları ve görecekleri işleri belli etmek ve gerektiğinde yerlerini değiştirmek,

4. Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin hâkimlik vakar ve onuruna ve kişisel haysiyetlerine dokunan veya görev gereklerine uygun düşmeyen davranışlarından, kişisel ve görevle ilgili suçlardan dolayı ön veya ilk soruşturma yapmak ve bu soruşturmanın, bir daire başkanı veya üye tarafından yapılması gerektiği takdirde, hakkında soruşturma yapılacak olandan kıdemli olması koşulu ile bu görevliyi belli etmek, bu mümkün olmadığı takdirde eşit kıdemli, o da yok ise en yakın kıdemli başkan veya üyeyi görevlendirmek,

5. Yetkili merciin neresi olduğu belirtilmemiş olan yönetim işlerinin yerini belli etmek veya bu işleri yapmak,

6. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Yüksek Disiplin Kurulunun Görevleri

MADDE 19. — Yüksek Disiplin Kurulu; Yargıtay üyeliği vakar ve onuruna dokunan, kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görev icaplarına uymayan davranışlarından dolayı Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili hakkında disiplin kovuşturmasını gerektiren eylemin ağırlığına göre «Uyarma» veya «Görevden çekilmeye davet» işlemlerinden birini uygular.

Yönetim Kurulunun Görevleri

MADDE 20. — Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Hâkimlik ve savcılık sınıfından olmayan Yargıtay personelinin atama ve nakil, yükselme, disiplin ve sair özlük işlerini yürütmek ve bunlarla ilgili karar ve tedbirleri almak ve yönetmelikleri yapmak,

2. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Yönetim Kurulu üye tamsayısıyla toplanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev ve Haklar

Birinci Başkanın Görevleri

MADDE 21. — Birinci Başkanın görevleri şunlardır :

1. Yargıtayı temsil etmek,

2. Hukuk ve Ceza Genel Kurullarına katılması zorunlu olan daire başkanlarını belli etmek,

3. Kurullara başkanlık etmek; başkanlık yaptığı kurullarda kendi yazmayacağı kararların hangi üye tarafından yazılacağını belli etmek ve yazılan kararlardan ilgili dairelere örnekler göndermek,

4. Yargıtayın verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak, daire ve kurullara katılmamak veya geç katılmak suretiyle, kurul çalışmalarını aksatan başkan ve üyelerin dikkatini çekmek,

5. Dairelerin çalışma durumları ile ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri yazı ile istemek,

6. Kurullarca verilen yönetime ilişkin kararları yerine getirmek,

7. Zorunlu hallerde Yargıtaya ait geçici işlerde veya başkanlık ettiği kurullarda dosya takrir etmek üzere Yargıtay daire başkan ve üyelerini ve tetkik hâkimlerini görevlendirmek,

8. Bir dairede ani olarak meydana gelen bir boşluğu doldurmak üzere çok kısa bir süre için başka bir daire üyesini, o dairede görevlendirmek,

9. Yargıtay memurlarını denetlemek ve denetletmek,

10. Yargıtay üyeleri arasından Genel Sekreteri seçmek,

11. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Birinci Başkanvekillerinin Görevleri

MADDE 22. — Birinci başkanvekillerinin görevleri şunlardır :

1. Birinci Başkana ait görevlerden, Birinci Başkan tarafından verilenleri yapmak,

2. Birinci Başkanın yokluğunda kıdem sırasına göre ona vekillik etmek.

Birinci başkanvekillerinin de yokluğunda Birinci Başkana en kıdemli daire başkanı, kıdemlerde eşitlik halinde ise yaşlısı vekillik eder.

Genel Sekreterin Görevleri

MADDE 23. — Genel Sekreter, yönetim işlerinde Birinci Başkanın yardımcısıdır. Birinci Başkanın vereceği yönetim ve yazı işlerini yürütür.

Genel Sekretere, Birinci Başkanın onayı ile lüzumunda tetkik hâkimlerinden yeteri kadar yardımcı ile genel sekreterlik hizmetleri için yeteri kadar memur verilir.

Birinci Başkan, Genel Sekreterin izinli veya özürlü olması hallerinde bir Yargıtay üyesini geçici olarak görevlendirebilir.

Daire Başkanlarının Görevleri

MADDE 24. — Daire başkanlarının görevleri şunlardır :

1. Dairelerinde ahenkli, verimli ve düzenli bir çalışmanın gerçekleşmesini ve işlerin mümkün olan süratle incelenip karara bağlanmasını sağlamak, dairenin kendi kararları arasında çelişkiyi önlemek amacıyla gerekli göreceği bütün tedbirleri almak, dosyaları takrir edecek kişileri, bu esaslar uyarınca tespit etmek ve kendi yazmayacağı kararların hangi üye tarafından yazılacağını belli etmek,

2. Kararların zamanında yazılıp dosyaların mahallerine iadesini sağlamak,

3. Büro görevlilerini denetlemek,

4. Büro personeli hakkında ilgili kanunda belirtilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme disiplin cezalarını vermek,

5. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Daire başkanına, gerektiğinde kıdemli üye vekillik eder.

Yargıtay Üyelerinin Görevleri

MADDE 25. — Yargıtay üyelerinin görevleri şunlardır :

1. Kendilerine verilecek dosyaları gerekli şekilde ve zamanında inceleyip kurula takrir etmek ve kararları yazmak,

2. Üyesi bulundukları kurullarda görüşmelere katılmak ve oylarını vermek,

3. Dairenin ahenkli, verimli ve düzenli çalışmasının sağlanmasında ve işlerin çabuklukla incelenip karara bağlanmasında başkana yardım etmek.

Tetkik Hâkimlerinin Görevleri

MADDE 26. — Tetkik hâkimleri kurul ve daire başkanlarının kendilerine verecekleri dosya ve evrakı, süresinde inceleyerek bir rapor düzenlerler. Kararlara ve yapılacak işlere ilişkin düşüncelerini rapora yazıp kurullara açıklamakla yetinirler.

Birinci Başkan, kurul ve daire başkanlarının verecekleri diğer görevleri yerine getirirler.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin Görevleri

MADDE 27. — Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görevleri şunlardır :

1. Cumhuriyet Başsavcılığını temsil etmek,

2. Anayasa Mahkemesinde Cumhuriyet Savcılığı görevini yapmak,

3. Ceza Genel Kurulunda görülen davaların duruşmalarına katılmak,

4. Bizzat veya Cumhuriyet Başsavcı. Başyardımcısı Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları marifetiyle siyasî partilerin tüzük ve programlarını ve kurucularının hukukî durumlarının Anayasa ve kanun hükümlerine uygunluğunu, kuruluşlarını takiben ve öncelikle denetlemek, faaliyetlerini takip etmek, gerektiğinde siyasî parti, siyasî parti üyesi veya kuruluşu hakkında mahallinde denetleme, inceleme ve soruşturma yapmak, yaptırmak,

5. Siyasî partilerin kapatılması hakkında dava açmak,

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının verimli ve düzenli bir şekilde çalışmasını sağlamak ve bu yolda uygun göreceği her türlü tedbiri almak,

7. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı ve yardımcılarının görevlere ve bu görevlerden başka görevlere atanmalarında yetkili mercie görüş bildirmek,

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcılarının yükselme ve ilerleme fişlerini düzenlemek,

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bürolarını ve personelini denetim ve gözetim altında bulundurmak veya bu denetim ve gözetimi tensip edeceği yardımcılarından birine yaptırmak,

10. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bürolarına naklen atanacak personelin inhalarını yapmak,

11. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında görevli personel hakkında ilgili kanunla belirtilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme disiplin cezalarını uygulamak,

12. Yargıtay Büyük Genel Kurulu ile Ceza Genel Kurulundaki içtihatların birleştirilmesi müzakere ve kararlarına katılıp oyunu kullanmak,

13. Siyasî partiler ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmek.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin görevleri şunlardır :

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının kanunî nedenlerle görevi başında bulunmaması halinde, kanunların bizzat Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yapılmasını öngördüğü görevler dahil, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının tüm görevlerini yerine getirmek,

2. Ayrıca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı görevi başında bulunsa dahi kanunların bizzat Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yapılmasını öngördüğü görevler dahil olmak üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının vereceği işleri ifa etmek,

3. Yargıtay Büyük Genel Kurulu ile Ceza Genel Kurulundaki içtihadların birleştirilmesi müzakere ve kararlarına katılıp oyunu kullanmak.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı ile Yardımcılarının Görevleri

MADDE 28. — Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin vereceği görevleri yapar. Özel hükümler saklı kalmak kaydıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Vekilinin yokluğunda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına vekillik eder. Başyardımcının da bulunmadığı zamanlarda bu görevi en kıdemli Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcısı yapar.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları, kendilerine verilen dosyaların tebliğnamelerini, karar düzeltme ve itiraz yoluna başvurma işlemlerini Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı adına düzenler ve onun yerine imza ederler. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının vereceği diğer işleri görürler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Nitelikler - Seçim ve Atama

Yargıtay Üyelerinin Nitelikleri ve Seçimi

MADDE 29. — Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrıldıktan sonra en az üç yıl süre ile başarılı görev yapmış ve birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adlî yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından seçilir.

Yargıtayda boşalan üyelikler yetkili kurula bildirilir.

Boş olan üyelik sayısı en çok onu bulunca onuncu üyeliğin boşaldığı tarihten başlamak üzere en geç iki ay içinde seçim yapılması zorunludur.

Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ihtiyaç durumunu yetkili kurula duyurur.

Başkanlar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin Nitelikleri

MADDE 30. — Yargıtay Birinci Başkanı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı seçilebilmek için en az sekiz yıl, Birinci Başkanvekili, daire başkanı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili seçilebilmek için en az altı yıl süre ile Yargıtay üyeliği yapmış olmak zorunludur. Bu süreler Yargıtay üyeliğine başlama tarihinden hesaplanır.

Başkanların Seçimi

MADDE 31. — Yargıtay Büyük Genel Kurulu; Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarını kendi üyeleri arasından, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçer.

İlk üç oylamada sonuç alınmazsa, dördüncü oylama, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasından yapılır. Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da seçime katılırlar.

Oylama adaylardan birinin üye tamsayısının salt çoğunluğu sağlamasına kadar tekrarlanır.

Seçim bir günde sonuçlanmazsa, onu izleyen çalışma günlerinde sonuç alınıncaya kadar adaylar arasında oylamaya devam olunur.

Bu seçimlerde üye tamsayısının en az üçte ikisinin hazır bulunması şarttır.

Birinci başkanvekilliklerine seçileceklerden birinin hukuk ve diğerinin ceza daireleri başkan veya üyelerinden olması zorunludur.

Daire başkanlık seçimi, her boş daire başkanlığı için ayrı ayrı yapılır.

Birinci Başkan, Birinci Başkanvekili veya daire başkanı seçilmek isteyenler seçim gününden önce yazı ile Birinci Başkanlığa başvurabilecekleri gibi, ilk seçim gününde oylama başlamadan önce sözlü olarak da adaylıklarını koyabilirler.

Birinci Başkanlıkça oylama başlamadan adayların ad ve soyadları üyelere duyurulur.

Seçimler, Birinci Başkanlıkça belli edilen gün ve saatte yapılır. Çalışma saati sonuna kadar seçime devam olunur.

Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanlarının görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yeni seçim yapılıncaya kadar eski başkanlar görevlerine devam ederler.

Herhangi bir nedenle boşalan başkanlıklar ile yeniden bir daire kurulması halinde onbeş gün içinde seçim yapılır.

Birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarının kıdemlerin tespitinde, Yargıtay Üyeliğindeki kıdem esas alınır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin Seçimi

MADDE 32. — Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, Yargıtay Büyük Genel Kurulunun kendi üyeleri içinden göstereceği adaylar arasından Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

Yargıtay Büyük Genel Kurulu, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı adaylarını belirlemek için üye tamsayısının çoğunluğu ile toplanır. Adaylar gizli oyla tespit edilir. İlk oylamada en çok oy alan beş üye aday gösterilmiş olur.

İlk oylamada oy alanların sayısı beşten az ise, aynıgün yapılacak diğer oylamalarla noksan adaylar tamamlanır.

Aday tespiti için yapılan oylamada; oyların eşitliği nedeniyle beşten fazla aday belirlenmesi halinde, eşit oy alan adaylardan Yargıtay üyeliğinde kıdemli olanı, kıdem eşitliği halinde ise yaşlı olanı aday gösterilmiş sayılarak beş aday tespit edilir.

Oylama sonucu, liste halinde Yargıtay Birinci Başkanlığınca Cumhurbaşkanına sunulur. Cumhurbaşkanı listenin sunuluşundan itibaren onbeş gün içinde gösterilen adaylar arasından Cumhuriyet Başsavcısını seçer, seçim sonucu ilgililere duyurulur ve Resmî Gazetede yayınlanır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili de yukarıdaki usul ve esaslara göre aday gösterilir ve seçilir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Yargıtay Büyük Genel Kurulu, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin görev sürelerinin bitmesinden veya yaş haddi nedeniyle emekli olacakları tarihlerden yirmi gün önce; bunların dışında bir nedenle bu görevlerde boşalma olduğu takdirde boşalmayı izleyen onbeş gün içinde bu madde uyarınca adaylarını belirler.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin görev sürelerinin bitmesi veya yaş haddi nedeniyle emekliye ayrılmaları halinde, yeni seçilen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, eskilerin görev süresinin bitmesi veya emekliye ayrılmalarını, diğer hallerde seçimin Resmî Gazete ile yayınlanmasını izleyen ilk işgününde göreve başlar.

Birinci Başkanlık Kurulu Üyelerinin Nitelik ve Seçimleri

MADDE 33. — Birinci Başkanlık Kurulu üyeliğine seçilebilmek için en az dört yıl süre ile Yargıtay üyeliği yapmış olmak zorunludur.

Birinci Başkanlık Kuruluna seçilecek iki asıl daire başkanı ile bir yedek daire başkanı ve iki asıl üye ile bir yedek üye hukuk dairelerinden; iki asıl daire başkanı ile bir yedek daire başkanı ve iki asıl üye ile bir yedek üye ceza dairelerinden olmak üzere Yargıtay Büyük Genel Kurulunca seçilir. Birinci Başkanlık Kurulu üyeliğine aynı daireden birden fazla kimse seçilemez.

Asıl üyelerden birinin Kurula katılamaması halinde noksanlık yedeği ile tamamlanır.

Birinci Başkanlık Kurulu, üye tamsayısı ile toplanır.

Birinci Başkanlık Kurulu üyeleri kendileri ile ilgili konularda kurul toplantılarına katılamazlar.

Birinci Başkanlık Kuruluna seçilecek olanların tamamının bir oy pusulasında gösterilmesi suretiyle oy kullanılması mümkündür. Aday çıkmadığı veya yeter sayıda başvuru olmadığı takdirde Başkanlar Kurulu tarafından gizli oyla ve oy çokluğu ile adaylar dışından seçilebileceklerin üç katı aday gösterilir. Seçimler 31 inci madde hükümleri gereğince yapılır.

Birinci Başkanlık Kuruluna seçilenlerin görev süresi iki yıl olup bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilemezler.

Birinci Başkanlık Kurulu üyeliğine seçilen daire başkan ve üyelerinin seçim süresi dolmadan bu sıfatları değiştiğinde kurul üyeliğinden ayrılmış sayılırlar.

Birinci Başkanlık Kurulu üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde onbeş gün içinde boşalan üyelik için seçim yapılır ve seçilen üye yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

Yüksek Disiplin Kurulu Üyelerinin Seçimi

MADDE 34. — Yüksek Disiplin Kurulunun toplanması gerektiğinde, kurula katılacak başkanlardan altısı hukuk daireleri başkanları, üçü ceza daireleri başkanları ve diğer beş üye de başkanları katılmayacak olan dairelerin üyeleri arasından her daireden birden fazla olmamak üzere, Birinci Başkanlık Kurulunca ad çekme suretiyle asıl üye olarak belli edilir.

Yüksek Disiplin Kurulunun yedek üyeleri, geriye kalan başkanlarla bunların daireleri dışındaki dairelerden birer üye olmak üzere Birinci Başkanlık Kurulunca ad çekme suretiyle belirlenir. Yedeklerin Kurula katılması sırası İç Yönetmelikle düzenlenir.

Hakkında soruşturma yapılan ile ön ve ilk soruşturma yapanlar ve Birinci Başkanlık Kurulunda görevli olup kararа katılan asıl ve yedek daire başkan ve üyeleri yukarıdaki fıkralarda sözü edilen ad çekmeye dahil edilmez.

Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçimi

MADDE 35. — Yönetim Kurulu üyeleri Başkanlar Kurulunca gizli oyla ve çoğunlukla başka kurullarda görev almamış üyeler arasından seçilir.

Seçilecek olanların tamamının bir oy pusulasında gösterilmesi suretiyle oy kullanılması mümkündür. Aday çıkmadığı veya yeter sayıda başvuru olmadığı takdirde, Birinci Başkanlık Kurulu tarafından gizli oyla ve oy çokluğu ile adaylar dışından seçilebileceklerin üç katı aday gösterilir.

Tetkik Hâkimlerinin Nitelikleri ve Atanmaları

MADDE 36. — Yargıtayda yeteri kadar tetkik hâkimi bulunur. Tetkik hâkimleri meslekte en az beş yılını fiilen doldurmuş adlî yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasından Birinci Başkanlık Kurulunun görüşü alınarak yetkili Kurulca atanır.

Atamanın gecikeceği ve tetkik hâkimine ihtiyacın zorunlu bulunduğu hallerde boş bulunan tetkik hâkimliği kadrolarına, bu kadrolara atanmak niteliğine sahip hâkimler ve Cumhuriyet savcıları ilgili kurulca geçici yetki ile görevlendirilebilirler.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca atanan veya görevlendirilenler, kurul veya daire başkanının gösterdiği lüzum ve Birinci Başkanlık Kurulunun kararı üzerine yetkili kurulca Yargıtay dışında bir göreve atanabilirler.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılarının Nitelikleri ve Atanmaları,

MADDE 37. — Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısının birinci sınıfa ayrılmış bulunması; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcılarının ise beşinci ve daha yukarı derecelere ulaşmış ve meslekte fiilen en az beş yıl süre ile adlî yargı hâkimliği veya savcılığı yapmış bulunmaları zorunludur.

Atamanın gecikeceği ve ihtiyacın zorunlu bulunduğu hallerde, boş bulunan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları kadrolarına, bu kadrolara atanma niteliğine sahip hâkimler ve Cumhuriyet savcıları yetkili kurulca geçici yetki ile görevlendirilebilirler.

Propaganda Yasağı

MADDE 38. — Yargıtayda yapılan bütün seçimlerde, Yargıtayın içinde ve dışında seçimle ilgili olarak propaganda anlamına gelecek davranışlarda bulunulamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çalışma Usulleri

Genel Esaslar

MADDE 39. — Yargıtay daireleri ile kurulları oylamaya katılacakların tümünün hazır bulunması veya bu Kanunla belli edilen çoğunluğun meydana gelmesi halinde toplanır.

Görüşmeler gizli olur. Daire ve kurullarda kararlar çoğunlukla verilir. Özel hükümler saklıdır.

Dairelerin veya genel kurulların başkan ve üyeleri reddolunabilirler. Ret hususundaki istemler, reddedilen başkan veya üye katılmaksızın ilgili daire veya genel kurullarca incelenerek kesin karara bağlanır. Daire ve kurulların toplantılarını engelleyen toplu ret istemleri dinlenmez.

Dairelerin Çalışması

MADDE 40. — Daireler bir başkan ve dört üyenin katılmasıyla toplanır; işi müzakere eder ve çoğunluk ile karar verirler. Müzakereler gizli cereyan eder.

Görüşmeye katılan başkan ve üyelerin adları mahallerine gönderilecek karar örneklerine de yazılır. Karar çoğunluk ile verilmişse karşı oy yazısı, kararların asıl ve örneklerinde gösterilir.

Yargıtay incelemesi için dairelere gelen dosyalar beklletilmeksizin görev ve iş bölümü, temyiz kabiliyetinin bulunup bulunmadığı, temyiz isteminin süresi içinde olup olmadığı, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönlerinden ön incelemeye tabi tutulur.

Ön inceleme sırasında, temyiz incelemesinin başka daireye ait olduğu, temyiz kabiliyetinin bulunmadığı, temyiz isteminin süresi içinde olmadığı, temyiz şartının yerine getirilmediği veya diğer usul eksiklikleri bulunduğu saptanan dosyalar dairede öncelikle incelenip karara bağlanır.

Yukarıdaki fıkralar, özel hükümler saklı kalmak üzere Hukuk ve Ceza Genel Kurulları çalışmalarında da uygulanır.

Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının Çalışması .

MADDE 41. — Hukuk ve Ceza Genel Kurulları 7 nci maddede yazılı şekilde toplanır. Toplantıda bulunanların üçte ikisinin oyu ile karar verilir. Birinci toplantıda üçte iki oy çoğunluğu sağlanamazsa ikinci toplantıda bulunanların çoğunluğu ile karar verilir. Ancak, içtihadı birleştirme toplantılarında birinci ve ikinci toplantıda üçte iki çoğunluk sağlanamazsa üçüncü toplantıdakilerin çoğunluğu ile karar verilir.

Özel dairenin ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararın temyiz veya itiraz yoluyla incelenmesinde özel dairelerde duruşmaya katılıp da hükme müessir olacak hukukî işlemlerin yapıldığı oturumda bulunmuş veya karara katılmış olanlar genel kurullarda bulunamazlar.

Bir işin duruşmasında bulunmuş olan başkan ve üyelerin çoğunluğunun kurul kadrolarında değişiklik, izin veya hastalık gibi nedenler dışında o işin görüşülmesinin yapıldığı kurullarda yer alması zorunludur.

Tarafların sözlü açıklamalarının dinlenmiş olduğu işlerde, o gün dosya incelenip karara varılamadığı takdirde, sonraki toplantıda yeniden dinlemelerine ihtiyaç olmaksızın kâğıtların okunmasıyla yetinilir.

Yargıtay Büyük Genel Kurulunun Çalışması

MADDE 42. — Yargıtay Büyük Genel Kurulu, toplantıda bulunanların üçte iki çoğunluğuyla karar verir. Ancak, birinci ve ikinci toplantıda bu çoğunluk sağlanamaz ise, üçüncü toplantıda bulunanların çoğunluk oyu ile yetinilir.

Toplantı ve karar yeter sayısı bakımından özel hükümler saklıdır.

Yargıtay Büyük Genel Kurulunun toplantı günlerinde ve müzakerelerinin devamı süresince bütün daireler; Hukuk İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun toplantı günlerinde ve müzakerelerinin devamı süresince hukuk daireleri; Ceza İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun toplantı günlerinde ve müzakerelerinin devamı süresince de ceza daireleri kurul olarak çalışamazlar.

Yüksek Disiplin Kurulunun Çalışması

MADDE 43. — 19 uncu maddede yazılı eylem ve davranışları her ne biçimde olursa olsun haber alan Birinci Başkan gerekli soruşturma işlemini yapmak üzere durumu Birinci Başkanlık Kuruluna bildirir.

Adalet Bakalığı ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundan gelen ihbar ve şikâyetlerin sonucu Adalet Bakanlığına veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bildirilir.

Şu kadar ki, şikâyet ve ihbar soruşturmayı gerektiren belli bir konuyu ihtiva etmezse işleme konulmaz.

Birinci Başkanlık Kurulu yapacağı veya yaptıracağı soruşturma sonunda toplanan delilleri yeterli görürse, soruşturma dosyasının bir raporla Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesine, aksi takdirde bir işleme yer olmadığına kesin olarak karar verir.

Soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna intikali üzerine, Başkan, hakkında soruşturma yapılandan daha kıdemli olan bir başkan veya üyeyi gerekli soruşturmayı yapmak üzere görevlendirir. Görevlendirilen başkan veya üye gerekli ise konu ile ilgili bilgi ve delilleri toplar, lüzum gördüğü kimseleri yeminle dinler. Bütün daire, kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzelkişiler sorulan hususlara cevap vermek zorundadır.

İlgiliye tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde yazılı savunmasını yapmak üzere bildirimde bulunur. Hakkında soruşturma yapılan bu dosyayı soruşturmayı yapan üyenin huzurunda inceleyebilir.

Savunmanın alınması ve soruşturmanın bitiminde, görevli başkan veya üye sonucu kanaati ile birlikte bir rapor halinde Yüksek Disiplin Kurulna sunar.

Hakkında soruşturma yapılanın istemi ve Yüksek Disiplin Kurulunun uygun görmesi halinde, kendisinin kurulda dinlenmesine karar verilebilir. İlgili istediği takdirde vekili aracılığı ile de yazılı ve sözlü savunmasını yapabilir.

Yüksek Disiplin Kurulu üye tamsayısı ile toplanır ve üçte iki çoğunlukla karar verir. Üçüncü oylamada çoğunluk oyu yeterlidir. Oylama gizli yapılır. Soruşturmayı yapan, kurula katılamaz, noksan üye yedeği ile tamamlanır.

Yüksek Disiplin Kurulu delilleri serbestçe takdir eder.

Bu kararlar aleyhine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Başkanlar Kuruluna itiraz edilebilir. İtirazın incelenmesinde karara katılan Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri kurula katılamaz ve eksikler o dairelerin kıdemli üyeleriyle tamamlanır. İtiraz üzerine inceleme evrak üzerinde yapılır. İtiraz yerinde görülürse ceza tümüyle kaldırılır veya değiştirilir.

İlgili kesinleşmiş olan görevden çekilmeye davet kararının tebliğinden itibaren bir ay içinde görevden çekilmediği veya emekliliğini istemediği takdirde çekilmiş kabul edilir. Bu bir aylık süre içinde ilgili izinli sayılır.

Kurulların Gündemi

MADDE 44. — Genel Kurullarda görüşülecek işlerin gündemi, kurul başkanları tarafından toplantı gününden en az bir hafta önce dairelere ve gerektiğinde diğer ilgililere dağıtılır.

Gündemin düzenleniş şekli İç Yönetmelikte gösterilir.

İçtihatların Birleştirilmesini Istemek Yetkisi ve Bağlayıcılığı

MADDE 45. — İçtihatların birleştirilmesini Birinci Başkan, doğrudan doğruya veya Yargıtay dairelerinin veya genel kurulların verdikleri karar sonucunda veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının bizzat yazı ile başvurması halinde, ilgili kuruldan ister. Bu istemlerin gerekçeli olması zorunludur.

Diğer merci veya kişilerin gerekçe göstererek yazılı başvurmaları halinde, içtihadı birleştirme yoluna gitmenin gerekip gerekmediğine Birinci Başkanlık Kurulu karar verir. Bu karar kesindir.

İçtihadı birleştirme kararlarının değiştirilmesi veya kaldırılmasının istenmesi de yukarıdaki usule bağlıdır.

İçtihadı birleştirme görüşmeleri, alınmış olan ilke kararları çerçevesinde yürütülür ve kararları yazılır.

İçtihadı birleştirme kararları benzer hukukî konularda Yargıtay Genel Kurullarını, dairelerini ve adliye mahkemelerini bağlar.

İçtihadı birleştirme kararlarının niteliğini açıkça belirtilen özeti, kararın verilmesini izleyen en kısa zamanda Adalet Bakanlığına bildirilir. Adalet Bakanlığı bütün adliye mahkemelerine ve Cumhuriyet savcılıklarına bu kararları gecikmeksizin duyurur.

İçtihadı birleştirme Kurulları, genel kurulların veya dairelerin kararlarındaki gerekçe ve görüşlerle bağlı olmaksızın sorunu başka bir görüşle karara bağlayabilirler.

ALTINCI BÖLÜM

Suçlarla İlgili İnceleme, Soruşturma ve Kovuşturma

Kişisel ve Görevle İlgili Suçlar

MADDE 46. — Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları, üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin görevleriyle ilgili veya kişisel suçlarından dolayı haklarında soruşturma yapılabilmesi Birinci Başkanlık Kurulunun kararına bağlıdır. Ancak, ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinin hazırlık ve ilk soruşturması genel hükümlere tabidir.

Birinci Başkanlık Kurulu kendisine intikal eden veya ettirilen ihbar ve şikâyetleri inceleyerek soruşturma açılmasını gerektirir nitelikte gördüğü takdirde, ilk soruşturma yapılması için ceza dairesi başkanlarından birini görevlendirir. Aksi takdirde dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verir. Bu karar kesindir.

Soruşturma ile görevlendirilen başkan, soruşturmayı ikmal ettikten sonra evrakı Birinci Başkanlık Kuruluna gönderir.

Soruşturmayı yapan ceza dairesi başkanı sorgu hâkiminin yetkisini haiz olup, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ilk soruşturmaya ait hükümlerini uygular. Vereceği tutuklama ve tutuklamanın kaldırılması veya kefaletle salıvermeye ait kararları Birinci Başkanlık Kurulunun onaması ile tekemmül eder.

Birinci Başkanlık Kurulu, incelediği evrakı eksik bulursa soruşturmayı yapan başkana tamamlattırır. Son soruşturmanın açılmasına gerek görmediği takdirde evrakın işlemden kaldırılmasına, aksi halde son soruşturmanın açılmasına karar verir ve görevle ilgili suçlarda Anayasa Mahkemesine, kişisel suçlarda Yargıtay Ceza Genel Kuruluna tevdi olunmak üzere dosyayı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Evrakın işlemden kaldırılmasına dair verilen kararlar kesindir.

Sanık, Ceza Genel Kurulunca verilen kararın tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde yeniden incelenmesini isteyebilir.

Haklarında inceleme ve soruşturma yapılacakların, inceleme ve soruşturma mercilerinin tayininde son görev ve sıfatları esas alınır. Sıkıyönetim Kanununda sözü edilen yetkili izin mercii, Yargıtay Büyük Genel Kuruludur.

Disiplin İşlemlerinin Uygulanması

MADDE 47. — Ceza yönünden açılan soruşturma ve kovuşturmalar, disiplin işlemlerinin ayrıca yapılmasına ve uygulanmasına engel olmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

İdarî Birimler ve Burolar

Yayın Kurulu ve Görevleri

MADDE 48. — Yayın Kurulu, yayın işleriyle ilgili konularda gerekli kararları vermek ve düzenli aralıklarla toplanıp çalışmak üzere, Birinci Başkanlık Kurulunca Yargıtay üyeleri arasından seçilen dört üye ile tasnif kurulu başkanından oluşur. Kurul, kendi üyelerinden birini gizli oyla başkanlığa seçer. Üyelerin seçim süresi dört yıldır. Aynı kişiler yeniden seçilebilirler.

Yayın Kurulu Başkanının ve üyelerinin bu görevleri, yargı görevlerinin devam etmesine engel olmaz.

Yayın Kurulu Başkanının, Yayın Kurulunun verdiği kararların uygulanması, kurul ve daire kararlarının zamanında düzenli olarak yayımlanması koşulu ile sınırlı olmak üzere Yayın İşleri Müdürlüğü birimi üzerinde gözetim ve denetim yetkisi vardır.

Bu Kurulun görevleri, İç Yönetmelikte gösterilir.

Tasnif Kurulu ve Görevleri

MADDE 49. — Birinci başkanvekilleri ile daire başkanları, genel kurullardan ve dairelerden verilen, emsal teşkil eden kararlardan iki örneğini, gerekirse özetleriyle birlikte kararların verildiği tarihten başlayarak en geç bir ay içinde Yayın İşleri Müdürlüğüne gönderilmelerini sağlamakla görevlidirler. Birinci Başkan bu görevin gereği gibi yerine getirilmesini denetler. Gönderilen kararların özetleriyle birlikte aynen yayımlanması zorunludur.

Kararların tasnifi işleri, Birinci Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilecek bir Yargıtay üyesinin başkanlığında yeteri kadar tetkik hâkiminden oluşan Tasnif Kurulu tarafından yapılır.

Tasnif Kurulu Başkanı dört yıl için görevlendirilir. Süre bitiminde yeniden görevlendirilebilir.

Bu Kurulun görevleri şunlardır:

a) Birinci fıkra hükmüne göre Yayın İşleri Müdürlüğünden verilen kararları tasnif etmek, daire ve kurullarınca özetlenmeyen kararları özetlemek,

b) Uygulanacak tasnif ilkelerini ve yöntemlerini, yapacağı inceleme ve araştırmalarla bilime uygun olarak saptamak.

Yayın İşleri Müdürlüğü ve Görevleri

MADDE 50. — Yargıtay Yayın İşleri Müdürlüğü, Yargıtay Kuruluşu içerisinde Birinci Başkanlığa bağlı olmak üzere yükseköğrenim yapmış bir müdürün yönetiminde yeteri kadar müdür yardımcısı ve memurlardan oluşur.

Yayın İşleri Müdürlüğünün Görevleri Şunlardır :

a) Tasnif Kurulunca tasnif edilen Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurul ve daire kararlarını kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat maddelerine göre kartlara geçirmek ve fihristlerini yapmak,

b) Kararları ve özetlerini fihristleriyle, resmî külliyat olarak teselsül eden ciltler halinde yayınlamak,

c) Yayın Kurulunca Türkçe'ye çevrilmesi saptanan yabancı dillerde yazılmış kitaplarla kararların çeviri ve yayın işlerini yürütmek,

d) Yayın Kurulunca saptanan kitapları satın almak,

e) Yargıtaydaki dosyalama, arşiv ve benzeri işlerle ilgili araştırmalar yapmak ve yaptırmak,

f) Yayınların dağıtım ve satımı ile ilgili bütün işlemlerini yapmak,

g) Yayın Kurulunun yayımla ilgili konularda aldığı kararları yerine getirmek,

h) Yargıtay İç Yönetmeliğinde gösterilen diğer görevleri yapmak.

Sağlık Müdürlüğü

MADDE 51. — Yargıtay sağlık hizmetleri, Sağlık Müdürlüğünce yürütülür.

Sağlık Müdürlüğünde; üç uzman hekim, bir diş hekimi ile laboratuvar ünitesi bulunur.

Birinci Başkanlık, atama yapılamadığı takdirde birinci fıkrada yazılı uzman hekimleri sözleşmeli personel olarak çalıştırabilir.

Eğitim ve Sosyal İşler Müdürlüğü

MADDE 52. — Yargıtay personelinin meslek öncesi ve meslek içi eğitimleri ve kurulacak tesislerin yönetimi, bir müdürün başkanlığında yeteri kadar müdür yardımcısı, memur ve hizmetliden oluşan Eğitim ve Sosyal İşler Müdürlüğünce yürütülür.

Eğitime tabi tutulacakların tespiti, eğitim süresi, eğitim programı, eğitimde görev alacakların nitelikleri ve bunlara ilişkin diğer hususlar İç Yönetmelikte belirtilir.

Yazı İşleri Büroları

MADDE 53. — Yargıtay Birinci Başkanlığında, Yargıtay dairelerinde, kurullarında birer, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında ise yeteri kadar yazı işleri bürosu bulunur.

Bürolarda bir yazı işleri müdürü, yeteri kadar yazı işleri müdür yardımcısı, memur, kâtip, mübaşir ve odacı bulunur.

Yazı İşleri Müdürlüğüne, öncelikle hukuk fakültesi mezunları; bunlardan müracaat eden olmadığı takdirde sırasıyla Adalet Yüksekokulu, fakülte, yüksekokul, lise veya ticaret lisesi mezunları veya en az beş yıl yazı işleri müdür yardımcılığı veya ilk derece mahkemelerinde aynı süre yazı işleri müdürlüğü yapmış olanlar atanır.

Yazı işleri müdür yardımcılığına atanabilmek için lise veya ticaret lisesini bitirmiş olmak veya Yargıtayda en az beş yıl süre ile kâtiplik veya ilk derece mahkemelerinde aynı süre yazı işleri müdür yardımcılığı veya kâtiplik yapmış olmak gerekir.

Bürolara yapılacak atamalarda ve atanacakların bütün özlük haklarıyla sair işlemlerinde bu Kanunda yazılı istisnalar dışında Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Açılan kadrolara ilk kez atanacaklar Yönetim Kurulunca yapılacak açık yarışma sınavı ile belli edilir. Naklen atanacaklar için daire başkanı veya amirinin ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı yazı işleri büroları için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının inhaları göz önünde tutulur.

Yarışma sınavında kazananlar başarı sırasına göre bir çizelge ile tespit olunarak en üst derecede kazananlardan başlamak üzere sıra ile atama yapılır.

Yazı İşleri Müdürü büronun birinci derecede sorumlu görevlisidir. Büro işlerinin düzenle yürütülmesini sağlar ve Yargıtay İç Yönetmeliğinde gösterilen görevleri yapar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Bütçe :

MADDE 54. — Yargıtay, genel bütçe içinde kendi bütçesiyle yönetilir.

Bütçenin birinci derecede ita amiri Yargıtay birinci Başkanıdır. Muhasebe işleri Yargıtay nezdindeki muhasebe teşkilatı tarafından yürütülür. Gider tahakkuk memurluğu görevi, Birinci Başkanın tensip edeceği memurlar tarafından yerine getirilir.

Yasama Organı komisyon ve genel kurullarında Yargıtayı, Birinci Başkanın görevlendireceği Genel Sekreter veya yardımcısı temsil eder.

Döner Sermaye :

MADDE 55. — Yargıtay Yayın İşleri Müdürlüğü görevlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla kurulmuş bulunan «Yargıtay Yayınları Döner Sermayesi» elli milyon liraya çıkarılmıştır. Döner sermaye miktarı elli milyon liraya ulaşıncaya kadar kârlar döner sermayeye eklenir. Bu miktar Yargıtay Birinci Başkanlığınca gösterilecek lüzum üzerine, Bakanlar Kurulu kararıyla bir misline kadar artırılabilir.

Döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanununa bağlı değildir.

Döner sermaye ile yapılacak yayınların fiyatlarının hesaplanması, maliyete eklenecek kâr oranı veya miktarı, döner sermayenin işletilmesine, sarf usullerine ilişkin kurallar, Yargıtay Birinci Başkanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken yapılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Döner Sermaye İşletmesi Yönetim Kurulu, Genel Sekreterin başkanlığında kurulur. Döner Sermaye İşletmesinin işlemleri her malî yıl sonunda Birinci Başkanlıkça denetlenir.

Döner sermayenin yıllık bilançoları gider belgeleriyle birlikte malî yılın bitiminden itibaren dört ay içinde Sayıştaya ve bilançonun bir örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir.

Adlî Araverme

MADDE 56. — Yargıtayda adlî araverme sırasında dava ve işleri görmek için biri hukuk, biri ceza olmak üzere iki nöbetçi daire kurulur. Hukuk Genel Kuruluna yapılan icranın geri bırakılması istekleri nöbetçi hukuk dairesince incelenerek karara bağlanır.

Nöbetçi dairelerde görevlendirilecek başkan ve üyelerle nöbetçi kalacak tetkik hâkimleri Birinci Başkanlık Kurulunca belli edilir. Ancak tetkik hâkimlerinin tespitinde ilgili daire başkanının önceden görüşü alınır.

Daire başkanları ile üyelerin nöbetlerinin düzenlenmesinde kendilerinden sonrakiler nöbet tutmadıkça tekrar nöbetçi bırakılmamak ve mümkün oldukça kıdemliden daha kıdemsize doğru sıraya koymak kuralı ve mümkün oldukça ilgililerin istekleri ve adlî araverme de görülecek dava ve işlerin niteliğine göre daire başkanlarının da düşünceleri göz önünde bulundurulur.

Adlî aravermeden yararlanmayanların yıllık izinleri yol süresi dahil kırkbeş gündür.

Adlî aravermeden faydalananlar, kısmen veya tamamen yıllık izin kullanamazlar. O yılın yıllık iznini adlî aravermeden önce kısmen veya tamamen kullanmış olanların nöbetçi kalması zorunludur.

Adlî aravermede nöbetçi kalacaklara durum, adlî aravermeden en az iki ay önce duyurulur;

Yargıtay İç Yonetmeliği

MADDE 57. — Yargıtaydaki kurulların, üyelerin, tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları ile diğer personelin görev ve yetkileri, çalışma usulleri, seçimlerin yöntemi, tutulacak defterler, kullanılacak basılı kâğıtlar ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Yargıtay Büyük Genel Kurulunun oy çoğunluğuyla kabul edeceği İç Yönetmelikle düzenlenir.

Resmî Gazete ile Yayınlanma

MADDE 58. — Bu Kanun hükümlerine göre alınacak ilke kararları, yapılacak yönetmelikler, içtihadı birleştirme kararları, Birinci Başkanlıkça emsal teşkil edebileceği belirlenen Hukuk ve Ceza Genel Kurul kararları Resmî Gazetede yayınlanır.

Adlî Yılın Açılışı

MADDE 59. — Her adlî yıl Ankara'da bir törenle açılır. Yargıtay Birinci Başkanı bir konuşma yapar. Açılış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulunun düşüncesi alınır.

Hukuk Dava Dosyalarının Yargıtaya Gönderilmesi

MADDE 60. — Adliye mahkemelerinden Yargıtay hukuk dairelerine temyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının temyiz dilekçesinde gösterilen daire ismiyle bağlı kalınmaksızın mahkeme hâkimi tarafından Başkanlar Kurulunun bu konuda yayımlanan kararları da gözetilmek suretiyle, bu Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen görevli daireye gönderilmesi sağlanır.

İzinler

MADDE 61. — Birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarının yıllık izin istekleri Birinci Başkanın, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin izin isteği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının, üyelerin izin istekleri daire başkanlarının düşüncesi alındıktan sonra Hâkimler ve Savcılar Kanunundaki esaslara göre Birinci Başkanlık Kurulunca karara bağlanır.

Tetkik hâkimlerine yıllık izin verilmesinde, görev yaptıkları kurul ve daire başkanlarının, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcılarına izin verilmesinde ise Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının düşüncesi alınır.

İzin hususundaki tasarruflar ilgilinin siciline işlenmek üzere Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bildirilir.

Meslekî İnceleme ve Görevlendirme

MADDE 62. — Yargıtay Birinci Başkanı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, meslekî incelemelerde bulunmak için bir yılı geçmemek kaydıyla; kongre, konferans, seminer ve benzeri bilimsel toplantılara katılmak üzere gerektiği süre kadar; aylık ve ödenekleri, gerçek yol giderleri ve gündelikleri verilmek suretiyle Birinci Başkanlık Kurulu kararı ile dış ülkelere gönderilebilirler. Bu amaçla Yargıtay bütçesine her yıl yeteri kadar ödenek konur. Bu suretle dış ülkelere gönderileceklerin nitelikleri ve belirlenme usulleri İç Yönetmelikte düzenlenir.

Birinci fıkrada sayılanların, istekleri halinde, yolluk almaksızın yurt içinde ve dışında davet edildikleri kongre, konferans, seminer ve benzeri bilimsel toplantılara katılmalarına ve bu suretle bilimsel araştırma ve inceleme yapmalarına Birinci Başkanlık Kurulunca izin verilebilir.

Birinci fıkrada sayılanlar, ilmî araştırma ve yayınlarda bulunabilirler. Esas görevleri yanında Birinci Başkanlık Kurulu kararıyla Yükseköğretim kurumlarında konferans verebilirler.

Başkanların, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin Bu Sıfatlarının Sona Ermesi

MADDE 63. — Birinci Başkan, birinci başkanvekilleri, daire başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili görevle ayrılma halleri ile adlî ara verme, yıllık ve mazeret izinleri dışında bir yıl içinde aralıksız dört ay veya bir seçim döneminde seçildiği günden itibaren toplam bir yıl görev yapamazlarsa bu görevlerinden çekilmiş sayılırlar. Ancak, Yargıtay üyeliği görevleri devam eder.

Seçimle gelinen görevlerden ayrılma açıkça bildirilmedikçe Yargıtay üyeliği görevini sona erdirmez.

Özlük İşleri

MADDE 64. — Yargıtay Birinci Başkanı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili ile tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı yardımcılarının bu Kanunda belirtilenlerin dışındaki özlük işleri ve hakları Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yerine getirilir.

Onur Günü

MADDE 65. — Her yılın Temmuz ayının birinci günü Yargıtay Onur Günüdür.

O dönem içinde emekliye ayrılmış olan Yargıtay Birinci Başkanı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili onuruna Birinci Başkanlıkça tensip edilecek yerde düzenlenecek gecede kendilerine törenle onur belgesi ile geçmiş hizmetlerinin onurunu simgeleyen birer armağan verilir.

Bu amaçla yapılacak tören ile armağanların giderini karşılamak üzere her yıl Yargıtay bütçesine yeterli ödenek konulur.

Kıyafet

MADDE 66. — Yargıtay Birinci Başkanı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin duruşmalarda ve törenlerde giyecekleri ve Yargıtayca sağlanacak resmî kıyafetlerin özellikleri ve şekilleri Yargıtay İç Yönetmeliği ile düzenlenir.

Yol Giderleri, Tazminatlar ve Gündelikler

MADDE 67. — Yargıtay Birinci Başkanı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili ile Yargıtayda görevli tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Başyardımcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılarından keşif, bilirkişi incelemesi veya delillerin tespiti ve soruşturma için görevlendirilenlere gerçek yol giderleri ile görevde geçen günler için ek gösterge dahil brüt aylık tutarlarının otuzda biri oranında gündelik verilir. Bu gündelikler, zorunlu giderleri karşılamazsa, aradaki fark belgelere dayalı olmak şartı ile ayrıca ödenir. Ancak, bu suretle yapılacak ödemeler, gündeliklerin yüzde ellisini geçemez.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili bulunanların bu görevleri seçildikleri tarihten itibaren dört yıllık süreleri doluncaya kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtay üyelerinin bulundukları dairelerdeki görevleri devam eder.

GEÇİCİ MADDE 3. — Birinci Başkanlık Kurulunun asıl ve yedek üyelerinin Yargıtay Büyük Genel Kurulunca ve Yönetim Kurulunun Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Genel Sekreter dışında kalan asıl ve yedek üyelerinin Başkanlar Kurulunca seçimleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde yapılır. Ancak, bu seçimler yapılıncaya kadar Birinci Başkanlık Divanı ile Yönetim Kurulunun görevleri devam eder.

GEÇİCİ MADDE 4. — Birinci Başkanlık Kurulunca, Yayın Kurulu üyeleri ile Tasnif Kurulu Başkanının seçimleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde yapılır. Ancak, bu seçimler yapılıncaya kadar yayın, özetleme ve tasnif işleri ile görevlendirilmiş bulunanların bu görevleri devam eder.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevleri ve iş bölümü değiştirilen dairelere gelmiş olan işler, eski dairelerince incelenip karara bağlanır. Bu işlere ait tavzih ve karar düzeltme istekleri de bu dairelerce incelenip sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtayda tetkik hâkimi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıyardımcısı olarak görev yapmakta bulunanlar için 36 ve 37 nci maddelerde öngörülen beş yıl fiilen meslekte çalışmış olma şartı aranmaz.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunda yapılması öngörülen yönetmelikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konur. Yeni yönetmelikler çıkarılıncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtayda görevli bulunan kalem şeflerinin unvanı «Yazı işleri müdür yardımcısı» olarak değiştirilmiştir.

Bu değişiklik sebebiyle ilgililerin yeniden atanmaları gerekmez.

Kalem şefi unvanı, bu Kanun ile yazı işleri müdür yardımcısı olarak değiştirilenlerin yeni unvanları yan ödeme kararnamesinde yer alıncaya kadar, eski unvanları üzerinden yan ödeme almaya devam ederler.

GEÇİCİ MADDE 9. — Yargıtayın mevcut kadrolarına :

1. Bu Kanunla kurulan Eğitim ve Sosyal İşler Müdürlüğü için genel idare hizmetleri sınıfından;

a) Eğitim ve Sosyal İşler Müdürü için bir adet birinci derece kadro,

b) Eğitim ve Sosyal İşler Müdür Yardımcısı için bir adet ikinci derece kadro,

c) Eğitim ve Sosyal İşler Müdürlüğü şefliği için bir adet üçüncü derece kadro,

d) Eğitim ve Sosyal İşler Müdürlüğü memurluğu için birer adet dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci derece kadrolar,

2. Eğitim ve Sosyal İşler Müdürlüğü için yardımcı hizmetler sınıfından iki adet onüçüncü derece kadrolar,

3. Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfından iki adet birinci derece kadro,

4. Yargıtay yazı işleri müdürlükleri için genel idare hizmetleri sınıfından onüç adet birinci derece, onüç adet de ikinci derece kadro,

Eklenmiştir.

ONUNCU BÖLÜM
Son Hükümler

Kaldırılan Hükümler

MADDE 68. — 1730 sayılı Yargıtay Kanunu ile değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 69. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 70. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Danışma Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
1	6	82
4	64	278
	65	331:332
	66	341:355,355:365,366:387
	67	397:418

I - Gerekçeli 87 S. Sayılı basmayazı Danışma Meclisinin 65 inci Birleşimine, 394 ve 394'e 1 inci Ek S. Sayılı basmayazılar Millî Güvenlik Konseyinin 130 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Danışma Meclisi Adalet, Millî Güvenlık Konseyi Adalet komisyonları goruşmüştür.

III - Esas No.: Danışma Meclisi 1/10, Millî Güvenlik Konseyi 1/363.